

**Norská inspirace pro českou kurikulární reformu:
několik postřehů z mezinárodní konference
„La philosophie comme pratique éducative et culturelle:
une nouvelle citoyenneté“ UNESCO Paříž, 15.–16. listopadu 2006**

U příležitosti Světového dne filozofie, který každoročně vyhláší UNESCO, se v Paříži 15. – 16. listopadu 2006 konala konference nazvaná „Filozofie jako edukační a kulturní praxe: nové občanství“ mapující a reflektující (staro)nové způsoby uplatnění filozofie objevující se v několika posledních desetiletích v nejrůznějších kontextech, zejména pak ve výchovně-vzdělávací praxi.

Na konferenci zazněla řada podnětných příspěvků od 190 autorů z 36 zemí²⁰. Na tomto místě si vzhledem k našemu odbornému zájmu dovolíme zvláště poukázat na jedno z pěti vystoupení v plénu konference²¹ nazvané *Philosophy in Norwegian Schools*, v němž Beate Børresen z Oslo University College referovala o projektu, který v rámci širší reformy základního a středního školství zkoumá možnosti implementace filozofie do kurikula norské primární a nižší sekundární školy. Pokusíme se stručně shrnout klíčové momenty zmíněného projektu.

Projekt vznikl z iniciativy norského Ministerstva školství poté, co norský parlament v červnu 2004 schválil vládou předložené principy a pravidla komplexní reformy primárního a sekundárního vzdělávání; tento dokument mimo jiné obsahoval záměr „zajistit, aby děti a mladí lidé získali základní úvod do a zkušenosti s otázkami a metodickým přístupem, které jsou obsaženy v předmětu filozofie,“ a „podněcovat další projekty zaměřené na filozofii jako samostatný předmět i uplatnění filozofie v dalších předmětech kurikula“ (Børresen 2006).

Realizace projektu je usnadněna dvěma skutečnostmi: (1) filozofie je v Norsku pozitivně vnímána širokou veřejností, není chápána pouze jako akademická disciplína a (2) myšlenka uplatnění filozofie ve smyslu filozofické praxe ve výuce je již delší dobu systematicky rozvíjena na Oslo University College v návaznosti na (od roku 1997) povinný vyučovací předmět Křesťanství, náboženství a názorové orientace (KRL), a to ve spolupráci se zahraničními partnery i učiteli z praxe, přičemž tato aktivita je doprovázena zájmem médií a zejména Ředitelství pro výchovu a vzdělávání (výkonný orgán Ministerstva školství).

Norská vláda má zájem opřít kurikulární reformu o výzkumné poznatky. Cílem projektu je zjistit, zda a v jaké podobě je možné filozofii ve školách uplatnit. Výsledky projektu budou sloužit jako východiska pro rozhodnutí, zda by filozofie měla být do kurikula začleněna jako samostatný vyučovací předmět.

Koordinaci projektu, zpracování průběžných zpráv a závěrečné zprávy má na starosti skupina pracovníků z Oslo University College a z Ředitelství pro výchovu a vzdělávání. Realizaci projektu sleduje skupina složená ze zástupců ministerstva,

20 Anotace příspěvků přednesených na konferenci: <http://www.colloque-pratiques-philosophie.fr/programme.pdf>

21 Plný text příspěvků přednesených v plénu konference: <http://www.colloque-pratiques-philosophie.fr/contributions.pdf>

regionální a místní školské správy, profesorů pedagogiky a filozofie z University of Oslo.

Projekt je realizován v těchto krocích: (1) v září 2004 proběhl úvodní seminář za účasti pracovníků Ředitelství pro výchovu a vzdělávání a Ministerstva školství; (2) do února 2005 byly zpracovány dvě zprávy mapující: filozofické prvky obsažené v kurikulu základní a střední školy (vypracováno na Oslo University College) a zkušenosti s filozofií na školách (informace shromáždily regionální školské úřady na základě podkladů z cca. 50 škol); (3) následovala příprava potřebných materiálů a školení učitelů účastnících se projektu (43 učitelů z 15 městských i venkovských škol z 9 regionů), další školení jsou realizována vždy dvakrát za pololetí; (4) od ledna 2006 probíhá pokusné ověřování na školách: učitelé během každého pololetí odučí minimálně 10 hodin filozofie, přičemž během prvního pololetí používali dodané výukové materiály, v dalších pololetích si mohou tvořit materiály vlastní (tyto musejí být schváleny vedením projektu); učitelé každý měsíc o realizovaných aktivitách podávají zprávu; (5) práce na školách bude ukončena v červnu 2007, závěrečná zpráva bude podána v říjnu 2007.

Literatura

BØRRESEN, B.: Philosophy in Norwegian Schools [online]. Dostupné z www: <http://www.colloque-pratiques-philosophie.fr/contributions.pdf> [cit. 21.2.2007]

Petr Bauman